

PWYLLGOR CRAFFU PLANT A PHOBL IFANC

DYDD MAWRTH, 9 GORFFENNAF 2019

Yn Cynghorydd Bridgeman(Cadeirydd)

bressenol:

Cynghorwyr Cunnah, Joyce, Morgan, Naughton, Taylor a/ac Singh

Diolchodd y Cadeirydd i Rebecca Crump am ei gwasanaeth i'r Pwyllgor fel Cynrychiolydd Rhiant-Lywodraethwyr a nododd fod ei barn a'i phrofiad wedi bod o fudd mawr i'r Pwyllgor.

15 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwyr Mike Phillips, Patricia Arlotte (Cynrychiolydd Pabyddol) a Karen DellArmi (Cynrychiolydd Rhiant Lywodraethwyr).

16 : DATGANIADAU O FUDDIANT

Nid oedd unrhyw ddatganiadau buddiannau yn unol â Chod Ymddygiad yr Aelodau.

17 : COFNODION

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 11 Mehefin yn gofnod cywir, ac fe'u llofnodwyd gan y Cadeirydd.

18 : STRATEGAETH GWASANAETHAU PLANT CAERDYDD

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Graham Hinchey (Aelod Cabinet dros Blant a Theuluoedd), Claire Marchant (Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Cymdeithasol) a Deborah Driffield (Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant) i'r cyfarfod.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Dros Dro gyflwyniad i'r Aelodau lle pwysleisiodd y dylid ail-lunio ac ailstrwythuro'r model darparu gwasanaeth.

Gwahoddwyd Aelodau i wneud sylwadau, i ofyn am eglurhad neu i godi cwestiynau ar y wybodaeth a dderbyniwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Trafododd yr Aelodau strategaeth Dinas Gyfeillgar i Blant Unicef; yr hyn a oedd yn cael ei wneud i sicrhau bod plant yn ymwybodol o'u hawliau a bod eu lleisiau'n cael eu clywed a'r hyfforddiant a fydd yn cael ei gyflwyno i staff, yn gyntaf i Reoli ar ddiwedd y mis, gan Unicef.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at yr ymrwymiad i recriwtio mwy o ofalwyr maeth awdurdodau lleol a sut y byddai hynny'n cael ei gyflawni. Hysbyswyd yr Aelodau bod 4 elfen yn rhan o'r ymgyrch recriwtio ar gyfer gofalwyr maeth newydd; y cyntaf yw annog pobl i gael sgwrs am ddod yn ofalwr maeth sy'n cael ei reoli trwy farchnata a chyfathrebu sy'n digwydd yn y Cyngor, a hysbysiadau Ikea, Trydar a

Google er enghraifft; yr ail yw ystyried y taliad a dderbynnir gan ofalwyr maeth, bu'n rhaid diwygio'r strwythur ffioedd i gyfuno'r ffioedd; yn drydydd bu'n rhaid edrych ar y model gweithredu i sicrhau bod unrhyw ddarpar ofalwyr maeth yn derbyn ymateb proffesiynol i'w hymholiad, sy'n amserol ac yn llawn gwybodaeth er mwyn sicrhau bod y wybodaeth a dderbynnir o'r un safon â'r hyn a ddarperir gan asiantaethau maethu annibynnol (Cynghorwyr Ariannol Annibynnol); ac yn olaf bod hyfforddiant yn cael ei ddarparu a chefnogaeth barhaus drwy gydol y broses.

Nododd yr Aelodau hefyd fod 10 o asesiadau ar y gweill ar hyn o bryd ar hyn o bryd a bod digwyddiadau pellach yn cael eu trefnu ar gyfer yr wythnosau nesaf gyda gofalwyr maeth cyfredol i drafod materion fel ffioedd llety â chymorth a chanfodwyr. Mewn perthynas â ffioedd canfodwyr, rhywbeth a ddefnyddir gan Gynghorwyr Ariannol Annibynnol, byddai'n rhaid i unrhyw ffi fod yn gystadleuol.

- Holodd yr Aelodau a ddylid ystyried cael mynediad i sefydliadau mwy, er enghraifft, sefydliadau academaidd fel prifysgolion fel cyfle i recriwtio gofalwyr maeth newydd.
- Trafododd yr Aelodau'r model gofal maeth yn yr Alban, tra bod yr Alban yn dal i ddefnyddio Cynghorwyr Ariannol Annibynnol, maent yn rhai dielw. Roedd yr aelodau'n awyddus i edrych yn fanylach ar fodel yr Alban ond nodwyd y byddai'n cael ei godi drwy'r rhwydwaith Dinasoedd Craidd.
- Holodd yr Aelodau am y cyfraddau isel o Ofal Carennnydd yng Nghymru a'r rhesymau dros hynny. Hysbyswyd yr Aelodau bod gwelliannau sylweddol wedi'u gwneud o ran nifer y Gofalwyr Carennnydd, mae'r ffigur wedi cynyddu o leiaf 20 yn ddiweddar. Mae angen sicrhau bod y gefnogaeth gywir ar waith ar gyfer y gofalwyr hynny. Nododd yr Aelodau fod mwy o gyfrifoldeb rhiant yn cael ei roi i'r rhai sy'n dod yn Warcheidwaid Arbennig yn hytrach na Gofalwyr Carennnydd, fodd bynnag, mae'n dal i fod yn bwysig sicrhau bod cefnogaeth barhaus i'r teulu, sef y rheswm dros yr achosion o dorri'n ôl o'r blaen.
- Roedd yr Aelodau'n falch o nodi bod yr Ymchwiliad Lleoliadau All-Sirol yn hynod o ddefnyddiol wrth lywio'r strategaeth a chael effaith ar bob lefel.
- Nododd yr aelodau ei bod yn ymddangos bod y strategaeth yn canolbwyntio ar blant sy'n derbyn gofal, a holodd beth oedd yn ei olygu i blant allan o'r system ofal a oedd hefyd yn profi straen a phwysau. Dywedodd y Cyfarwyddwr ei fod yn ymwneud â phob plentyn a pherson ifanc. Mae angen edrych trwy lensys pob plentyn. Er bod y strategaeth yn nodi nifer o flaenoriaethau, mae hefyd yn ymwneud ag adeiladu ar y cryfderau presennol.
- Gofynnodd yr Aelodau a oedd y lefelau staffio presennol yn ddigonol ac fe'u hysbyswyd bod y lefelau staffio yn cael eu hadolygu'n gyson.

Er y derbynnir bod Gweithwyr Cymdeithasol yn bwysig, mae hefyd angen sicrhau bod cymysgedd sgiliau da yn y timau. Mae'r model sy'n gweithredu ar hyn o bryd yn cael ei adolygu ynghyd â threfniadau uwch reolwyr, ac mae recriwtio yn digwydd ar hyn o bryd. Yn amlwg mae'r cynnydd yn nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal yn cael effaith ar y gofyniad adnoddau.

CYTUNWYD - Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau a thrafodwyd y ffordd ymlaen.

19 : BAND B YSGOLION YR 21AIN GANRIF: DARPARIAETH BLYNYDDOEDD CYNNAR, CYNRADD AC UWCHRADD I WASANAETHU ADAMSDOWN A SPLOTT

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Nick Batchelar (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes) a Richard Portas (Cyfarwyddwr Rhaglen, Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion) i'r cyfarfod.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Merry i wneud datganiad a nododd hi mai digonolrwydd lleoedd ysgol yn yr ardal honno a chyflwr yr adeiladau a oedd yn gofyn am y cynigion a gynhwysir yn yr adroddiad; yn benodol bod Ysgol Uwchradd Willows yn dod yn ysgol mynediad 8 dosbarth ac yn trosglwyddo i Barc Tremorfa; Ysgol Gynradd Gatholig Sant Albans yn cau; ac mae'r capasiti yn Ysgol Gynradd Baden Powell yn cynyddu ac mae'r ysgol hefyd yn cael ei throsglwyddo i Barc Tremorfa.

Gwahoddwyd Aelodau i wneud sylwadau, i ofyn am eglurhad neu i godi cwestiynau ar y wybodaeth a dderbyniwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Gofynnodd yr aelodau am wybodaeth ynghylch faint o ddisgyblion oedd ar hyn o bryd yn Ysgol Gynradd Gatholig Sant Albans a ble y rhagwelwyd y byddent yn mynd. Dywedodd Cyfarwyddwr y Rhaglen fod 172 o ddisgyblion ar y gofrestr yma ar hyn o bryd, rhagwelwyd y byddai mwyafrif y disgyblion yn mynd i Ysgol Gynradd Baden Powell, fodd bynnag, mae'r Esgobaeth wedi nodi y bydd lleoedd yn Sant Pedr a Sant Ioan. Rhagwelir y bydd 29 o ddisgyblion yn trosglwyddo i ysgol ffydd arall.
- Mewn perthynas â'r cyfleusterau cymunedol sydd wedi'u gwella'n sylweddol i'w lleoli ar safle'r ysgol newydd, roedd yr aelodau'n awyddus i fod yn sicr bod gwersi wedi'u dysgu o gamgymeriadau a wnaed mewn ysgolion eraill. Derbyniodd swyddogion fod yr angen i ystyried arfer gorau a dysgu o sefyllfaoedd blaenorol yn hollbwysig. Nodwyd bod angen cysondeb yma ledled y Ddinas. Lle mae buddsoddiad cyhoeddus sylweddol yn cael ei wneud, dylai fod gan gymunedau fynediad cyfartal ac ni ddylai'r ysgol benderfynu pryd y gall y gymuned gael mynediad i'r cyfleusterau.

CYTUNWYD - Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor yn mynegi eu pryderon a'u harsylwadau a drafodwyd yn ystod y Ffordd Ymlaen.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Nick Batchelar (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes) a Richard Portas (Cyfarwyddwr Rhaglen, Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion) i'r cyfarfod.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Merry i wneud datganiad lle cyfeiriodd at y newid yn sefyllfa ysgolion Caerdydd, gan symud o fod yn 17^{eg} i fod yn 3^{ydd} dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf a dymunai ddiolch i'r gwaith caled a wnaed gan bawb ond ei bod bellach yn angenrheidiol i symud ymlaen eto gyda Chaerdydd 2030 yn weledigaeth 10 mlynedd newydd.

Rhodddwyd cyflwyniad i'r aelodau a aeth â hwy trwy'r cynlluniau ar gyfer datblygu'r weledigaeth ddeng mlynedd ar gyfer addysg yng Nghaerdydd ynghyd â'r ymgysylltiad â rhanddeiliaid a gynhaliwyd hyd yn hyn.

Gwahoddwyd Aelodau i wneud sylwadau, i ofyn am eglurhad neu i godi cwestiynau ar y wybodaeth a dderbyniwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Holodd yr aelodau am effaith y cwricwlwm newydd a rôl y consortiwm ar y weledigaeth ar gyfer 2030. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod y consortiwm yn cyflawni swyddogaethau hyfforddi a datblygu trwy grantiau amrywiol; maent yn gweithio i raddau helaeth gydag athrawon, fodd bynnag, nid yw hanner y gweithlu mewn ysgolion yn athrawon ac mae'n bwysig bod y consortiwm yn gwasanaethu awdurdodau lleol yn dda.

Mae'r consortiwm yn gyfrwng pwysig i Gaerdydd wireddu ei uchelgeisiau mewn perthynas ag Addysg, er mai cylch gwaith y Pwyllgor hwn yw craffu ar yr awdurdod, mae hefyd angen craffu a galw darparwyr eraill i gyfrif.

- Trafododd yr aelodau gyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer y cwricwlwm newydd yr ymddengys ei fod yn canolbwyntio ar gyllid ar gyfer hyfforddi staff a dywedwyd wrthynt y gallai fod rhywfaint o arian gan Lywodraeth Cymru ar gyfer TGCh, seilwaith ac offer. Bydd Caerdydd angen buddsoddiad sylweddol ar gyfer hynny a bydd angen iddo fod ar draws ystâd yr ysgol gyfan. Bydd angen archwiliad yn fuan iawn.
- Gofynnodd yr aelodau am eglurhad ynghylch yr addysg arddull prifysgol a gynigiwyd am rai blynyddoedd a dywedwyd wrthynt mai pwynt y ddadl tua 2030 yw herio sut olwg fydd ar addysg. Nid yw ysgolion wedi newid yn sylfaenol yn eu sefydliad dros y 150 mlynedd diwethaf. Nid y lleoliad ystafell ddosbarth traddodiadol o reidrwydd yw'r ateb ar gyfer y dyfodol. Mae model dysgu o bell y Brifysgol Agored wedi bodoli ers cryn amser a gellid ei gymhwyso mewn ffyrdd creadigol, er enghraifft dysgwyr nad ydyn nhw'n gallu bod yn yr ysgol am resymau iechyd
- Trafododd yr aelodau effaith Cymhwyster Cymru ar weledigaeth

Caerdydd 2030 a'r cwricwlwm newydd. Nodwyd eu bod yn ymwneud yn agos, mae asesu yn rhan bwysig o'r broses. Rhaid cael cydweddiad priodol rhwng y dull o ddysgu sy'n cael ei ddatblygu a'r asesiad yn 16 oed. Mae ystyriaeth hefyd yn cael ei rhoi i ddysgu ôl-16, nid yw'n ddoeth cael dull radical o ddysgu ac asesu hyd at 16 ac yna dychwelyd yn ôl i'r hen system mewn perthynas ag addysg bellach.

- Mynegodd yr aelodau eu bod yn poeni am iechyd meddwl a lles disgyblion yn enwedig ar sail y cynnydd yn y defnydd o diwtoriaid. Mae'n bwysau ar ddisgyblion. Roedd swyddogion hefyd yn pryderu, os bydd gormod o diwtoriaid yn gwasanaethu cymunedau, y gallai'r tiwtora fod yn gwneud iawn am addysgu cyffredin.
- Trafododd yr aelodau ddysgu ar ôl ysgol ac addysg oedolion. Nodwyd bod Caerdydd 2020 yn canolbwyntio ar addysg statudol ac ar gyfer rhai ysgolion uwchradd nid oedd hyn bob amser yn gynhyrchiol. Mae'n bwysig cael llwybrau i ailymuno â dysgu, mae'r Cyngor wedi bod yn gweithio gyda grŵp o bobl ifanc i'w cefnogi yn ôl i hyfforddiant neu gyflogaeth. Nid yw rhai o'r llwybrau yn flaenoriaeth o ran cyllid, fodd bynnag, mae gan y Cyngor gyfrifoldeb i ddefnyddio rhywfaint o arian gan y llywodraeth i ddysgu oedolion.
- Trafododd yr aelodau'r ymgysylltiad â rhieni yng Nghaerdydd 2020 gan nodi bod ymgysylltiad llawer ehangach bellach â phobl ifanc a rhieni.
- Dywedwyd wrth yr aelodau bod gwaith yn cael ei wneud gydag ISOS, sy'n darparu cyngor mewn perthynas ag addysg, i lunio'r meddylfryd ar gyfer Caerdydd 2030.
- Trafododd yr aelodau ble y dylai'r cymaryddion fod, ac a ddylent fod yn lleol neu'n fyd-eang. Nododd swyddogion fod Cymru a Lloegr yn dra gwahanol; y gwir amdani yw y dylem fod yn gwthio ein hunain cyn belled ag y gallwn. O ystyried mai Caerdydd yw'r brifddinas mae yna nifer fawr o gyfleoedd.
- Trafododd yr aelodau bwysigrwydd llywodraethu. Ni fydd y fframwaith llywodraethu yn newid yn y dyfodol agos ac y dylid datblygu ffyrdd newydd o lywodraethu o fewn y fframwaith deddfwriaethol presennol er enghraifft sicrhau bod Llywodraethwyr cryf yn cael eu penodi i'r Corff Llywodraethol a bod y Corff hwnnw'n cynrychioli'r gymuned.

CYTUNWYD - Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau a thrafodwyd y ffordd ymlaen.

21 : DIWEDDARIAD GOHEBU

CYTUNWYD - Nodi'r adroddiad gohebu.

22 : BLAENRAGLEN WAITH

CYTUNWYD - Nodi cynnwys y Flaenraglen Waith diwygiedig

23 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni chyflwynwyd unrhyw eitemau brys.

24 : Y FFORDD YMLAEN

Trafododd aelodau'r wybodaeth a dderbyniwyd a nodi nifer o broblemau y cytunai'r Cadeirydd fyddai'n cael eu cynnwys yn y llythyrau fyddai'n cael eu gyrru, ar ran y Pwyllgor, i'r Aelodau a'r Swyddogion perthnasol.

25 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

CYTUNWYD - Bydd cyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc ar y 24ain Medi 2019 am 4:30 pm.

Daeth y cyfarfod i ben am 7.15 pm